

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 578/2024-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] t. č. Ústav na výkon väzby a Ústav na výkon trestu odňatia slobody Nitra, proti postupu Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Nitra, postupu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia Policajného zboru, Národnej kriminálnej agentúry, odboru Východ (od 1. septembra 2024 Úrad boja proti organizovanej kriminalite), postupu Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 3Tk/2/2022 a postupu Krajského súdu v Nitre v bližšie nešpecifikovanom konaní a rozhodnutí takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 25. júla 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na inú súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj podľa čl. 47 ods. 4 a čl. 50 ods. 3 ústavy. Zároveň uvádza, že sťažnosť podáva „*proti porušovaniu základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd, mučenie a ohrozenie života vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky*“. Žiada o „... slobodu... finančnú náhradu... vyplatenie finančnej pokuty...“ za to, že je už tridsaťtri mesiacov vo väzbe, ako aj o vyslovenie porušenia (bližšie nešpecifikovaného) zákona.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, odboru Východ bolo pod ČVS: PPZ-260/NKA-VY2-2021 z 9. novembra 2021 (ďalej aj „uznesenie o vznesení obvinenia“) podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku sťažovateľovi vznesené obvinenie pre zločin lúpeže v súbehu so zločinom obmedzovania osobnej slobody a prečinom porušovania domovej

slobody spáchaných formou spolupáchateľstva. Dňa 10. novembra 2021 došlo k zmene právnej kvalifikácie.

3. Sťažovateľ ďalej v ústavnej sťažnosti uvádza, že uznesením okresného súdu sp. zn. 1Tp/104/2021 z 11. novembra 2021 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 1Tpo/77/2021 zo 7. decembra 2021 bol vzatý do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku. Lehota väzby začala plynúť 8. novembra 2021 o 17.05 h a bola predĺžená uznesením okresného súdu sp. zn. 1Tp/22/2022 z 9. mája 2022 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 1Tpo/36/2022 z 8. septembra 2022. Prokurátor Krajskej prokuratúry Nitra podal na sťažovateľa obžalobu sp. zn. Kv 106/21/4400 z 18. júla 2022. Po podaní obžaloby súd ponechal sťažovateľa vo väzbe. Konanie pred súdom je vedené pod sp. zn. 3Tk/2/2022.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ popisuje priebeh svojho zadržania v roku 2021, ktoré označuje za nedôvodné a v súvislosti s ktorým namieta jeho neprimeraný priebeh (uvádza, že po zadržaní začalo jeho „*mučenie a porušovanie ľudských práv*“) a odcudzenie mu patriacich vecí. Poukazuje na nesprávne stanovený deň jeho zadržania, keďže k nemu došlo už 6. novembra, a nie 8. novembra 2021, ako bolo ustálené. Od začiatku trestného stíhania požadoval tlmočníka (keďže neovláda jazyk, v ktorom sa konanie vedie), ktorý mu ale nebol poskytnutý. S dokumentáciou zo spisu bol tiež oboznamovaný v jazyku, ktorému nerozumie. Po predĺžení trvania väzby mu bol poskytnutý prekladateľ z českého (nie slovenského) jazyka do gruzínčiny, pričom obsah následnej výpovede bol preložený nesprávne.

5. Vo výkone väzby sa mu z dôvodu neprimeraného zásahu príslušníkov Policajného zboru pri jeho zadržaní zhoršil zdravotný stav natoľko, že si to vyžiadalo hospitalizáciu, pričom jeho zdravotný stav sa dosiaľ nezlepšil. Podrobne popisuje nepriaznivé podmienky (okrem iného aj poskytovania zdravotnej starostlivosti a neprimerané ceny tovarov) v priebehu výkonu jeho väzby v ústave.

6. Sťažovateľ ďalej argumentuje, že v konaní pred súdom je mu k dispozícii prekladateľ z gruzínčiny do českého jazyka prostredníctvom elektronických prostriedkov (avšak tento „*mení význam slov v čase, keď každé slovo má svoj význam*“), z ktorého následne ďalší tlmočník, ktorý je prítomný na hlavnom pojednávaní v pojednávacej miestnosti, zabezpečuje preklad do slovenského jazyka. V trestnom konaní vedenom pred okresným súdom teda prebiehajú hlavné pojednávania s prekladateľom, ktorý nie je zapísaný v zozname prekladateľov zo slovenského jazyka, ktorému ako občan Gruzínska nerozumie. Dosiaľ mu teda nie je poskytovaný adekvátny preklad.

7. Sťažovateľ tiež namieta, že je obvinený na podklade jedného dôkazu, a to výpovede svedka, ktorá nie je pravdivá. V priebehu hlavných pojednávanií je porušované jeho základné právo na prezumpciu neviny z dôvodu, že okresný súd poukazuje vo svojich rozhodnutiach na to, že už bol odsúdený v inej krajine, čo nezodpovedá pravde.

8. Tvrdí, že sa so sťažnosťou obrátil aj na Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky, na ktorú dostal odpoveď, že „... *neboli zistené dôvody na trestné stíhanie a vec bola odložená...*“. Uvádza,

že so „*žiadostou o pomoc*“ sa bezvýsledne obrátil aj na verejného ochrancu práv, Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky a Generálne riaditeľstvo Zboru väzenskej a justičnej stráže.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na inú súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Sťažovateľ zároveň namieta porušenie tohto práva aj podľa čl. 47 ods. 4 a čl. 50 ods. 3 ústavy. Tvrdí, že v jeho prípade došlo k „*mučeniu a ohrozeniu života*“.

10. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

11. Keďže sťažovateľ nie je zastúpený právnym zástupcom, ústavný súd nemôže rozumne vyžadovať, aby ako právny laik, ktorý sa naň obrátil, namietal konkrétne označené články ústavy alebo medzinárodných dohovorov spolu so zodpovedajúcou ústavnoprávnou argumentáciou (aby bolo podanie právne perfektné). Ústavný súd však musí mať možnosť z obsahu jeho podania prinajmenšom posúdiť predostreté okolnosti so zameraním sa na existenciu možných porušení základného práva alebo slobody, aby mohol zvoliť ďalší postup (m. m. IV. ÚS 49/2021). V nadväznosti na uvedené skutočnosti ústavný súd uplatnením materiálneho prístupu k ochrane ústavnosti, a tým aj k ochrane práv a slobôd fyzickej osoby, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou rozhodovacej činnosti ústavného súdu (m. m. II. ÚS 51/2017, II. ÚS 782/2014), vychádzajúc z obsahu ústavnej sťažnosti, pristúpil k jej predbežnému posúdeniu napriek absencii právneho zastúpenia sťažovateľa (čo by mohol byť dôvod jej odmietnutia; pozri aj bod 33 tohto uznesenia, pozn.) a nedostatku ústavnej sťažnosti spočívajúcom (najmä) v riadne vymedzenom návrhu na rozhodnutie, a teda zrozumiteľnom označení konaní a namietaných rozhodnutí.

11.1. Ústavný súd v úvode tiež konštatuje, že sťažovateľ síce namieta, že nerozumie jazyku, v ktorom sa proti nemu vedie konanie pred všeobecným súdom, avšak nezastúpený právnym zástupcom predložil ústavnému súdu elektronicky spísanú ústavnú sťažnosť v slovenskom jazyku, pričom ústavný súd ani nežiadal o preklad jeho rozhodnutia do iného jazyka, v nadväznosti na čo ústavný súd nepristúpil k takému prekladu tohto uznesenia.

III.1. K namietanému porušeniu práv ústavom na výkon väzby:

12. Právomoc ústavného súdu rozhodovať o ústavných sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, je založená na princípe subsidiarity. Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ku ktorého uplatneniu dôjde až v prípade nefunkčnosti všetkých

ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popretie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu, ktorého právne dôsledky sú premietnuté do § 56 ods. 2 a do § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 149/04).

13. Zo subsidiarity právomoci ústavného súdu teda vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa môže domôcť ochrany svojho základného práva alebo slobody využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov pred iným orgánom verejnej moci, odmietne takúto ústavnú sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie. Z uvedeného vyplýva, že v konaní o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha ústavnému súdu právomoc zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu. Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd sťažovateľov je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý majú ako fyzické osoby alebo právnické osoby k dispozícii vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, ktorých porušenie sa namieta, a ktorý im umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidia porušenie ich základného práva alebo slobody.

14. Sťažovateľ v podstate namieta postup ústavu na výkon väzby v súvislosti s ne/dodržiavaním podmienok výkonu väzby. V ústavnej sťažnosti uvádza, že s časťou svojich námietok sa obrátil na generálnu prokuratúru. Vo vzťahu k odpovedi na jeho podnet uvádza: „... *výsledok bol, že po niekoľkých mesiacoch prišla odpoveď od prokurátora, že v dôsledku šetrenia na základe našej sťažnosti neboli zistené dôvody na trestné stíhanie a vec bola odložená, vyšetrovanie sa obmedzilo na to, že bolo stretnutie s riaditeľom väznice, riaditeľ väznice povedal, že všetko bolo údajne s dodržaním zákona a tým vyšetrovanie skončilo.*“

15. Sťažovateľ ďalej popisuje, že následne na to sa obrátil s časťou svojich námietok týkajúcich sa podmienok väzby (okrem iných aj) na Generálne riaditeľstvo Zboru väzenskej a justičnej stráže. Nie je však zrejmé, či mu bola poskytnutá nejaká odpoveď, resp. je zrejmé nasledujúce: *«Z rezortu ZVJS nám poslal list len riaditeľ väznice „my sme sa na neho vôbec neobracali, pretože je zainteresovaná osoba, aby toto porušovanie zákona neprešlo v tichosti“ a v tom liste boli uvedené akési absurdné vysvetlenia a v liste sa vôbec nespomínalo, prečo nás siedmych ľudí úmyselne nakazili covidom, čo potvrdzuje aj list, ktorý mi bol adresovaný z ÚVV a ÚVTOS Nitra, v ktorom liste je preukázané, že skutok sa stal.»* Z citovanej argumentácie sťažovateľa vyplýva nesúhlas vo vzťahu k odpovedi poskytnutej mu zo strany Zboru väzenskej a justičnej stráže, ktorú však k ústavnej sťažnosti nepripojil.

16. Zo sťažovateľom popísaných skutočností je zrejmé, že namietaný postup ústavu na výkon väzby v súvislosti s ne/dodržiavaním podmienok výkonu väzby bol preskúmaný (podľa tvrdení sťažovateľa) zo strany samotného ústavu (jeho riaditeľa), vo vzťahu ku ktorému mal sťažovateľ možnosť (podľa § 65dk zákona č. 4/2001 Z. z. o Zbore väzenskej a justičnej stráže v znení neskorších predpisov) žiadať o prešetrenie vybavenia jeho sťažnosti až zo strany generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže – najmä pokiaľ išlo o postupy príslušníkov Zboru väzenskej a justičnej stráže, v ktorých postupe ústav ako orgán rozhodujúci na prvom stupni pochybenie nezistil. Sťažovateľ neuvádza, že by uplatnil takýto postup vo svojej nadväznosti.

17. Je evidentné, že v aktuálnej veci sťažovateľa vo vzťahu k namietanému postupu ústavu existovali konkrétne orgány verejnej moci – v prvom rade generálne riaditeľstvo, ktorého právomoc predchádza oprávneniu ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam sťažovateľa.

Vychádzajúc z postavenia ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy), ktorý nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci iných orgánov verejnej moci (obdobne II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti (proti postupu ústavu) po jej predbežnom prerokovaní odmietol ako neprípustnú podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

18. Vo vzťahu k sťažovateľovej argumentácii vyjadrujúcej v podstate jeho nesúhlas s vybavením jeho veci zo strany generálnej prokuratúry ústavný súd konštatuje, že zo sťažovateľových tvrdení nie je zrejmá jeho ústavnoprávna argumentácia, inak povedané, nie je zrejmé, s čím konkrétne nesúhlasí. Ústavnému súdu nepredložil rozhodnutie/upovedomenie, resp. vyrozumenie, ktoré takýmto spôsobom atakuje, toto ani neoznačil, a zároveň ani nie je zrejmé, čo konkrétne v podaní adresovanom generálnej prokuratúre namietal. Zároveň generálnu prokuratúru neoznačil ani za porušovateľa jeho práv. Z uvedených dôvodov ústavný súd v tejto časti ústavnú sťažnosť odmietol pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

19. Ústavný súd nad rámec uvedeného konštatuje, že postup ústavu v súvislosti s ne/dodržiavaním podmienok výkonu väzby môže byť preskúmaný prokuratúrou v rámci tematickej previerky [podľa § 18 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) a príkazu generálneho prokurátora Slovenskej republiky číslo 6/2024 zo 14. februára 2024 o postupe prokurátora pri výkone dozoru prokurátora nad zachovávaním zákonnosti v miestach výkonu väzby]. V prípade nesúhlasu toho-ktorého sťažovateľa so závermi vybavenia jeho podnetu prokurátorom generálnej prokuratúry sa preskúmania zákonnosti tohto vybavenia môže domáhať (žiadať) opakovaným podnetom, t. j. postupom v súlade s § 36 ods. 1 zákona o prokuratúre, na ktorého vybavenie je oprávnený nadriadený prokurátor (alebo ním určený prokurátor). Ústavný súd vychádza z toho, že aj opakovaný podnet podľa § 36 ods. 1 zákona o prokuratúre, resp. aj ďalší opakovaný podnet podľa § 36 ods. 2 zákona o prokuratúre v zmysle svojej judikatúry považuje za účinný prostriedok na poskytnutie ochrany základným právam toho-ktorého sťažovateľa (m. m. IV. ÚS 158/03, IV. ÚS 80/03, IV. ÚS 330/04, IV. ÚS 53/05, I. ÚS 186/05, II. ÚS 94/06, I. ÚS 112/06, IV. ÚS 387/2018, IV. ÚS 79/2021, I. ÚS 612/2022).

III.2. K namietanému porušeniu práv národnou kriminálnou agentúrou:

20. Sťažovateľ namieta neprimeraný postup príslušníkov Policajného zboru použitý pri jeho zadržaní, ako aj nesprávne ustálenie dňa jeho zadržania (tvrdí, že bol zadržaný 6. novembra 2021, a nie 8. novembra 2021). Argumentuje, že v rámci prípravného konania nebol vyšetrovateľom riadne informovaný o obsahu spisového materiálu. Obsah spisu mu nebol predložený v jazyku, ktorý ovláda.

21. Vychádzajúc z obsahu ústavnej sťažnosti, ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľ v podstate namieta služobný zákrok príslušníkov Policajného zboru z novembra 2021, t. j. zákonom ustanovenú a v jeho medziach vykonávanú činnosť policajta, pri ktorej sa bezprostredne zasahuje do základných práv a slobôd osoby (§ 9 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov).

22. Sťažovateľ mohol proti predmetnému služobnému zákroku príslušníkov Policajného zboru podať sťažnosť podľa zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sťažnostiach“). Podľa § 3 ods. 1 zákona o sťažnostiach sťažnosť je podanie fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorým sa domáha ochrany svojich práv alebo právom chránených záujmov, o ktorých sa domnieva, že boli porušené činnosťou alebo nečinnosťou orgánu verejnej správy.

23. Ústavný súd už uviedol, že zákon o sťažnostiach je všeobecným právnym predpisom upravujúcim postupy súvisiace s vybavovaním a prešetrovaním sťažností, a preto sa použije vždy, pokiaľ to osobitný predpis nevytlúči. Zároveň platí, že pokiaľ osobitný predpis nevytlúči pôsobnosť zákona o sťažnostiach, potom sa zákon o sťažnostiach použije subsidiárne aj na postup prešetrovania a vybavenia sťažnosti primárne upravený v osobitnom predpise (m. m. II. ÚS 49/2021, IV. ÚS 385/2022, I. ÚS 612/2022). Sťažovateľ teda mal k dispozícii účinný právny prostriedok nápravy – sťažnosť podľa zákona o sťažnostiach, pričom v ústavnej sťažnosti neuviedol, či tento právny prostriedok na ochranu ním označených práv využil.

24. Pokiaľ sťažovateľ poukazuje na iné nedostatky v prípravnom konaní, aj tu mal k dispozícii iné účinné prostriedky nápravy, ktorých ne/využitie nie je možné z obsahu ústavnej sťažnosti vyčítať, a to v zmysle § 210 Trestného poriadku, podľa ktorého obvinený, poškodený a zúčastnená osoba majú právo kedykoľvek v priebehu prípravného konania žiadať prokurátora, aby bol preskúmaný postup policajta, najmä aby boli odstránené prieťahy alebo iné nedostatky v prípravnom konaní. Policajt musí žiadosť prokurátorovi bez meškania predložiť. Prokurátor je povinný žiadosť preskúmať a o výsledku žiadateľa upovedomiť.

25. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľ mal v systéme trestného konania k dispozícii účinný prostriedok na dosiahnutie ochrany svojich práv, pričom z obsahu ústavnej sťažnosti nie je zjavné, či ich využil, resp. akú odpoveď na ne dostal. Žiadne konkrétne rozhodnutie/upovedomenie/vyrozumenie v tejto súvislosti totiž nenamietal. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd. Uvedené zistené okolnosti boli dôvodom odmietnutia jeho ústavnej sťažnosti v tejto časti pre jej neprípustnosť podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.3. K namietanému porušeniu práv okresným súdom a krajským súdom:

26. Sťažovateľ ako porušovateľa ním označených práv pomenoval aj okresný súd a krajský súd. Vo vzťahu ku krajskému súdu v ústavnej sťažnosti zmieňuje len rozhodnutia týkajúce sa väzobného rozhodovania pri jeho vzatí do väzby a jej následnom predĺžení. Vo vzťahu k týmto rozhodnutiam neargumentuje, že by tieto neboli súladné s ústavou či dohovorom. Aj keby bola ústavnoprávna argumentácia vo vzťahu k uzneseniam krajského súdu sp. zn. 1Tpo/77/2021 zo 7. decembra 2021 a sp. zn. 1Tpo/36/2022 z 8. septembra 2022 relevantne namietaná, ústavný súd by musel túto časť ústavnej sťažnosti odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene, keďže ústavná sťažnosť bola ústavnému súdu doručená 25. júla 2024, a teda celkom zjavne po uplynutí dvojmesačnej zákonnej lehoty na jej podanie.

27. Vo vzťahu ku konaniu vedenému na okresnom súde pod sp. zn. 3Tk/2/2022 sťažovateľ namieta, že konanie pred súdom sa vedie v jazyku, ktorý neovláda, pričom tlmočenie do a z jazyka, ktorý ovláda, mu nie je zabezpečené tak, aby dochádzalo k riadnemu doslovnému prekladu.

28. Podľa § 2 ods. 20 Trestného poriadku ak obvinený, jeho zákonný zástupca, podozrivá osoba, poškodený, zúčastnená osoba alebo svedok vyhlási, že neovláda jazyk, v ktorom sa konanie vedie, má právo na tlmočníka a prekladateľa.

29. Ústavný súd v súčinnosti s okresným súdom zistil, že trestné konanie vedené pod sp. zn. 3Tk/22/2022 prebieha, a teda vo veci ešte nedošlo k právoplatnému rozhodnutiu. V tejto súvislosti uvádza, že trestné konanie je od svojho začiatku až po jeho koniec procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany súdov naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietat' pochybenia znamenajúce porušenie práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ak tieto pochybenia neboli odstránené v priebehu samotného trestného konania. Pokiaľ by ústavný súd na túto skutočnosť neprihliadal, poprel by účel a zmysel opravných prostriedkov v trestnom konaní, ktorým je okrem iného aj náprava pochybení vo veci konajúcich orgánov verejnej moci (orgánov činných v trestnom konaní a súdov). Ústavný súd tak zdôrazňuje, že ústavné súdnictvo je vybudované predovšetkým na zásade preskúmania právoplatne skončených vecí (m. m. IV. ÚS 187/09, III. ÚS 421/2016, III. ÚS 855/2016). Základné právo na súdnu ochranu je totiž „výsledkové“, to znamená, musí mu zodpovedat' proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie bude ako celok spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, III. ÚS 421/2016, III. ÚS 855/2016).

30. V spojitosti s uvedeným ústavný súd je toho názoru, že sťažovateľom namietané nedostatky v podobe nedostatočnosti porozumenia trestnému konaniu, resp. ne/zabezpečenia tlmočenia do jazyka, ktorý ovláda, by mohlo zakladať porušenie jeho práv len v prípade, ak by bolo spojené s konkrétnym relevantným nepriaznivým dôsledkom, ktorý bol týmto spôsobený, pričom by sa negatívny dôsledok musel zároveň vzťahovať na výsledok konania a nebolo by ho možné korigovať v ďalšom procesnom postupe, prípadne v opravných konaniach, čo nie je sťažovateľov prípad, pretože sťažovateľ v uvedenom smere môže svoju ochranu v stále prebiehajúcim trestnom konaní uplatniť prostredníctvom opravných prostriedkov (odvolania a dovolania) proti rozhodnutiu vo veci samej.

31. V nadväznosti na predchádzajúci bod odôvodnenia tohto rozhodnutia ústavný súd poukazuje na § 306 a nasledujúce Trestného poriadku, podľa ktorých je opravným prostriedkom proti rozsudku súdu prvého stupňa odvolanie, pričom obžalovaný ako osoba oprávnená podať odvolanie proti výroku rozsudku, ktorý sa ho priamo dotýka, môže toto odvolanie podať pre nesprávnosť výroku, ako aj pre porušenie ustanovení o konaní, ktoré predchádzalo rozsudku, ak toto porušenie mohlo spôsobiť, že výrok je nesprávny alebo že chýba. Ďalej poukazuje na § 368 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého možno podať dovolanie proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon alebo boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371 Trestného poriadku. Pritom nie je možné opomenúť § 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku, v zmysle ktorého sa rozhodnutím podľa ods. 1 § 368 Trestného poriadku rozumie (okrem iných, pozn.) aj rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý

riadny opravný prostriedok podaný proti rozhodnutiu podľa písmen a) [rozsudok a trestný rozkaz] až g), alebo rozhodnutie, ktorým odvolací súd na základe riadneho opravného prostriedku vo veci sám rozhodol.

32. Sťažovateľ teda má v systéme trestného konania k dispozícii účinný prostriedok na dosiahnutie ochrany svojich práv. Za týchto okolností nie je daný dôvod, aby ústavný súd vstupoval v danej fáze do prebiehajúceho trestného konania. Sťažovateľ sa s prípadnou ústavnou sťažnosťou môže na ústavný súd v pertraktovanom kontexte obrátiť až po vyčerpaní označených opravných prostriedkov, a teda až vo fáze právoplatného skončenia meritórneho konania. Vychádzajúc z uvedeného, odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

33. Ústavný súd v závere uvádza, že podľa § 43 ods. 3 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania podanému navrhovateľom, ktorý musí byť v celom konaní zastúpený advokátom, musí byť pripojené plnomocenstvo na zastupovanie navrhovateľa advokátom. Sťažovateľ k svojmu podaniu nepriložil plnomocenstvo na jeho zastupovanie advokátom pred ústavným súdom. Podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde možno v konaní pred ústavným súdom ustanoviť fyzickej alebo právnickej osobe právneho zástupcu, ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ustanoviť (m. m. I. ÚS 333/2020). V prípade ústavnej sťažnosti, pri ktorej je daný dôvod na jej odmietnutie, ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Sťažovateľ však ani nepožiadal o ustanovenie právneho zástupcu, v nadväznosti na čo nie je splnená ani ďalšia všeobecná náležitosť návrhu na začatie konania pred ústavným súdom. Ústavný súd v záujme hospodárnosti konania upustil od štandardnej výzvy adresovanej sťažovateľovi na odstránenie nedostatkov sťažnosti, keďže dospel k záveru, že ani prípadné odstránenie nedostatkov sťažnosti by zjavne nevedlo k inému rozhodnutiu o nej.

34. Keďže ústavná sťažnosť bola ako celok odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. októbra 2024

Miloš Maďar
predseda senátu